

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Immvnnitate Ecclesiarvm, Coemeteriorum, Et Aliorum Locorum
Religiosorum. Titvlvs XXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

biuque declarat: profundis quoque ac decoris illorum sermonibus amplā ipsius ecclesie fabrica velut gemmis vermicibus subtilis, & verborum elegantia singulari gloriofissimā sublimata, conuolat. Ideoque circumpecta prudentia dicit sedis (quæ actibus intentis salubribus, & operibus expostis preteritis, libenter exsequitur, quæ sunt Dei) præmissa sollicitè dignèque considerans, & debita mediacione pertransiens, ad diuini nominis honorem & gloriam, exaltationem catholicæ fidei salutemque fideliū, merito censuit, ritèque providit, Apostolos, Evangelistas, & confessorios eosdem in universali ecclesia honorificentia potioris impendendis tollendos: ut ab eantantò propensius honorari se sentiant, quanto ipsam præ cæteris excellentius illustrarunt. Nos itaque piis ducti consiliis, dignisque studiis excitati, nonnullos, a prædecessores nostros Romanorum Pontificum (qui specialis deuotionis prosequentes affectum, aliquorum festi sanctorum sub duplici ordinaverunt officio celebranda) imitari sollicitè intendentes, eorundem Apostolorum, Evangelistarum & confessorios festiuitates precipuas (de statum nostrorum consilio & assensu) sub officio duplici per universas orbis ecclesias volumus, statumque & precipuas annis singulis perpetuis futuris temporibus solenniter celebrari.

DE IMMUNITATE ECCLESIAARVM, COEMETERIORVM, ET ALIORVM LOCORVM RELIGIOSORVM.

TITVLVS XXIII

CAP. I.

Seculares potestates ab ecclesijs vel ecclesiasticis personis talia vel exactiones pro rebus vel possessionibus acquisitis vel acquirendis exigere non presumant: nec eos compellere ad ipsas distrahendum, vel extra manum suam ponendum, hoc dicit, Ioan. And.

Alexander III.

OVIA e nonnulli habentes temporale dominium, vel potestatem gerentes officium secularis, libertatem & immunitatem ecclesiasticam lacerare ac minue, etiam quam honoris & privilegij ecclesiarum invadunt moliantur: expedit, quod per diligentiam & auctoritatem sedis Apost. (quæ curam habet ecclesiarum omnium & tutelam) contra talium ausus & conamina, opportunam remedium apponatur, ut ecclesie ipsa in plenitudine juris sui & libertatis integritate, lætantur, ac desistat illis malignorum audacia, & insolentium nefaria temeritas populetur. Sanè intelleximus, quod in regno Francia, communis, scabini, seu consules & alij domini temporales, & ij, qui jurisdictionem in ipsis communis, civitatibus, castris & villis temporalem exercent, vel quibus in illis commissa est executio iustitiæ secularis, molesti sunt nimium ecclesijs super pluribus, & infestis: & inter cætera niuntur & student, ut illis collectas & tallias, & alia hujusmodi eisdem ecclesie prætextu bonorum, quæ acquisiverunt, intubant & retinent, extra manum suam ponant hujusmodi acquisitiones. Nos providere, ut quæ super his omnibus (propr. exceptis) debent obviare, auctoritate Apostolica, præhabita causa iustitiam nostris diligenti deliberatione, decernimus, ut in omnibus præfatis communibus, scabinis, & alijs, quos in omnibus exerceant, tallias vel collectas seu exactiones quovismode ecclesijs vel personis ecclesiasticis impendant, vel impendantur ab eisdem ecclesijs, vel personis, vel quodlibet legitime hætenus acquisitas, vel in posterum acquirant, etiam si ipse ecclesie vel personæ, vel res impendantur intra illorum districtum vel territorium, extendant. Nec etiam liceat illis ipsas ecclesias vel personas distrahendum vel alienandum, aut extra manum suam ponendum, acquisitioni jam vel quæ deinceps acquirant, aliquatenus coactare.

^a Al. ita: nonnulli prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, &c. ^b vide conc. Trid. sess. 21. de refor. c. ad. ubi privilegia & immunitates ecclesiarum & personarum ecclesiasticarum commendantur & confirmantur. c. vid. conc. Lat. sub Alex. III. c. 9. & conc. Lat. sub Leone X. sess. 14. de reform. c. citato a iure. ^c vide innotum. c. vide. ^d vide. ^e vide. ^f vide. ^g vide. ^h vide. ⁱ vide. ^k vide. ^l vide. ^m vide. ⁿ vide. ^o vide. ^p vide. ^q vide. ^r vide. ^s vide. ^t vide. ^u vide. ^v vide. ^w vide. ^x vide. ^y vide. ^z vide.

124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

CAP. II.
In ecclesijs dato humilis ingressus debet exactionibus...
Gregorius X. in generali conc. Lugd.
DEET domum Domini, b. sanctissimam, de qua in scripturis sacris factus est locus, ejus cultus in terra debet veneratione pacificus. Sit itaque ad ecclesiam hujusmodi devotus ingressus, sicut eis quæta convertenti. Dicitur patet, insipientibus placita e, quæ considerantes non solum instruat, sed & reficiat. Conventus in domum illam, quod est super omne nomen (quod aliam ecclesiam non est datum hominibus, in quo laici non debent oportere, nomen videlicet IESU & Christi, quod saluum facit populum suum a peccato mortali) exhibitione reverentia specialis attollat, & quæ reverentia scribitur e, ut in nomine IESU omne genua flexant, singuli singulariter in seipsis impleant (terreno hominibus aguntur missarum sacra mysteria) / parvulum illud nomen quodcumque recollitur, scilicet genua curvat sui, quod vel capitis inclinatione testatur: necesse est in locis eisdem interitus precordis sacra silentia, devotis orationibus in situant, nullis in locis eisdem, in quibus cum pace ac quiete vota conventus celebrantur, committat. Cessent in locis illis universitatum & societatum quarumlibet concilia & conciones & publicæ parliamenta. Cessent vans, & multo fortius, tam in prophana colloquia. Cessent consulationes quælibet. Sint postremo quæcumque alia, quæ dixerint non sunt iustare officium, aut oculos diuini imperatoris offendere, ab ipsis prorsus extraneæ: ne ubi peccata committantur, ibi peccandi deus occasio, non quæ hendantur peccata committi. Cessent in ecclesijs tumque cœmeterijs negotiationes, & prætorios, natiarum ac fori cuiuscunque tumulus, omnia in ecclesijs rionum iudiciorum strepitus conquisitæ, ne hæc omnia per laicos, criminalis maxime, agantur, sed hæc omnia a laicorum cognitionibus aliena.
Locorum ordinarii excepti debent hinc cœmentia. & quædam in ecclesijs habitio sunt nullæ: & contra factantes pœnent debent. ^h ⁱ ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^{aa} ^{ab} ^{ac} ^{ad} ^{ae} ^{af} ^{ag} ^{ah} ^{ai} ^{aj} ^{ak} ^{al} ^{am} ^{an} ^{ao} ^{ap} ^{aq} ^{ar} ^{as} ^{at} ^{au} ^{av} ^{aw} ^{ax} ^{ay} ^{az} ^{ba} ^{bb} ^{bc} ^{bd} ^{be} ^{bf} ^{bg} ^{bh} ^{bi} ^{bj} ^{bk} ^{bl} ^{bm} ^{bn} ^{bo} ^{bp} ^{bq} ^{br} ^{bs} ^{bt} ^{bu} ^{bv} ^{bw} ^{bx} ^{by} ^{bz} ^{ca} ^{cb} ^{cc} ^{cd} ^{ce} ^{cf} ^{cg} ^{ch} ^{ci} ^{cj} ^{ck} ^{cl} ^{cm} ^{cn} ^{co} ^{cp} ^{cq} ^{cr} ^{cs} ^{ct} ^{cu} ^{cv} ^{cw} ^{cx} ^{cy} ^{cz} ^{da} ^{db} ^{dc} ^{dd} ^{de} ^{df} ^{dg} ^{dh} ^{di} ^{dj} ^{dk} ^{dl} ^{dm} ^{dn} ^{do} ^{dp} ^{dq} ^{dr} ^{ds} ^{dt} ^{du} ^{dv} ^{dw} ^{dx} ^{dy} ^{dz} ^{ea} ^{eb} ^{ec} ^{ed} ^{ee} ^{ef} ^{eg} ^{eh} ^{ei} ^{ej} ^{ek} ^{el} ^{em} ^{en} ^{eo} ^{ep} ^{eq} ^{er} ^{es} ^{et} ^{eu} ^{ev} ^{ew} ^{ex} ^{ey} ^{ez} ^{fa} ^{fb} ^{fc} ^{fd} ^{fe} ^{ff} ^{fg} ^{fh} ^{fi} ^{fj} ^{fk} ^{fl} ^{fm} ^{fn} ^{fo} ^{fp} ^{fq} ^{fr} ^{fs} ^{ft} ^{fu} ^{fv} ^{fw} ^{fx} ^{fy} ^{fz} ^{ga} ^{gb} ^{gc} ^{gd} ^{ge} ^{gf} ^{gg} ^{gh} ^{gi} ^{gj} ^{gk} ^{gl} ^{gm} ^{gn} ^{go} ^{gp} ^{gq} ^{gr} ^{gs} ^{gt} ^{gu} ^{gv} ^{gw} ^{gx} ^{gy} ^{gz} ^{ha} ^{hb} ^{hc} ^{hd} ^{he} ^{hf} ^{hg} ^{hh} ^{hi} ^{hj} ^{hk} ^{hl} ^{hm} ^{hn} ^{ho} ^{hp} ^{hq} ^{hr} ^{hs} ^{ht} ^{hu} ^{hv} ^{hw} ^{hx} ^{hy} ^{hz} ^{ia} ^{ib} ^{ic} ^{id} ^{ie} ^{if} ^{ig} ^{ih} ⁱⁱ ^{ij} ^{ik} ^{il} ^{im} ⁱⁿ ^{io} ^{ip} ^{iq} ^{ir} ^{is} ^{it} ^{iu} ^{iv} ^{iw} ^{ix} ^{iy} ^{iz} ^{ja} ^{jb} ^{jc} ^{jd} ^{je} ^{jf} ^{jj} ^{jk} ^{jl} ^{jm} ^{jn} ^{jo} ^{jp} ^{jq} ^{jr} ^{js} ^{jt} ^{ju} ^{jv} ^{jw} ^{jx} ^{ky} ^{kz} ^{la} ^{lb} ^{lc} ^{ld} ^{le} ^{lf} ^{lg} ^{lh} ^{li} ^{lj} ^{lk} ^{ll} ^{lm} ^{ln} ^{lo} ^{lp} ^{lq} ^{lr} ^{ls} ^{lt} ^{lu} ^{lv} ^{lw} ^{lx} ^{ly} ^{lz} ^{ma} ^{mb} ^{mc} ^{md} ^{me} ^{mf} ^{mg} ^{mh} ^{mi} ^{mj} ^{mk} ^{ml} ^{mm} ^{mn} ^{mo} ^{mp} ^{mq} ^{mr} ^{ms} ^{mt} ^{mu} ^{mv} ^{mw} ^{mx} ^{my} ^{mz} ^{na} ^{nb} ^{nc} nd ^{ne} ^{nf} ^{ng} ^{nh} ⁿⁱ ^{nj} ^{nk} ^{nl} ^{nm} ⁿⁿ ^{no} ^{np} ^{nq} ^{nr} ^{ns} ^{nt} ^{nu} ^{nv} ^{nw} ^{nx} ^{ny} ^{nz} ^{oa} ^{ob} ^{oc} ^{od} ^{oe} ^{of} ^{og} ^{oh} ^{oi} ^{oj} ^{ok} ^{ol} ^{om} ^{on} ^{oo} ^{op} ^{oq} ^{or} ^{os} ^{ot} ^{ou} ^{ov} ^{ow} ^{ox} ^{oy} ^{oz} ^{pa} ^{pb} ^{pc} ^{pd} ^{pe} ^{pf} ^{pg} ^{ph} ^{pi} ^{pj} ^{pk} ^{pl} ^{pm} ^{pn} ^{po} ^{pp} ^{pq} ^{pr} ^{ps} ^{pt} ^{pu} ^{pv} ^{pw} ^{px} ^{py} ^{pz} ^{qa} ^{qb} ^{qc} ^{qd} ^{qe} ^{qf} ^{qg} ^{qh} ^{qi} ^{qj} ^{qk} ^{ql} ^{qm} ^{qn} ^{qo} ^{qp} ^{qq} ^{qr} ^{qs} ^{qt} ^{qu} ^{qv} ^{qw} ^{qx} ^{qy} ^{qz} ^{ra} ^{rb} ^{rc} rd ^{re} ^{rf} ^{rg} ^{rh} ^{ri} ^{rj} ^{rk} ^{rl} ^{rm} ^{rn} ^{ro} ^{rp} ^{rq} ^{rr} ^{rs} ^{rt} ^{ru} ^{rv} ^{rw} ^{rx} ^{ry} ^{rz} ^{sa} ^{sb} ^{sc} ^{sd} ^{se} ^{sf} ^{sg} ^{sh} ^{si} ^{sj} ^{sk} ^{sl} sm ^{sn} ^{so} ^{sp} ^{sq} ^{sr} ^{ss} st ^{su} ^{sv} ^{sw} ^{sx} ^{sy} ^{sz} ^{ta} ^{tb} ^{tc} ^{td} ^{te} ^{tf} ^{tg} th ^{ti} ^{tj} ^{tk} ^{tl} tm ^{tn} ^{to} ^{tp} ^{tq} ^{tr} ^{ts} ^{tt} ^{tu} ^{tv} ^{tw} ^{tx} ^{ty} ^{tz} ^{ua} ^{ub} ^{uc} ^{ud} ^{ue} ^{uf} ^{ug} ^{uh} ^{ui} ^{uj} ^{uk} ^{ul} ^{um} ^{un} ^{uo} ^{up} ^{uq} ^{ur} ^{us} ^{ut} ^{uu} ^{uv} ^{uw} ^{ux} ^{uy} ^{uz} ^{va} ^{vb} ^{vc} ^{vd} ^{ve} ^{vf} ^{vg} ^{vh} ^{vi} ^{vj} ^{vk} ^{vl} ^{vm} ^{vn} ^{vo} ^{vp} ^{vq} ^{vr} ^{vs} ^{vt} ^{vu} ^{vv} ^{vw} ^{vx} ^{vy} ^{vz} ^{wa} ^{wb} ^{wc} ^{wd} ^{we} ^{wf} ^{wg} ^{wh} ^{wi} ^{wj} ^{wk} ^{wl} ^{wm} ^{wn} ^{wo} ^{wp} ^{wq} ^{wr} ^{ws} ^{wt} ^{wu} ^{wv} ^{ww} ^{wx} ^{wy} ^{wz} ^{xa} ^{xb} ^{xc} ^{xd} ^{xe} ^{xf} ^{xg} ^{xh} ^{xi} ^{xj} ^{xk} ^{xl} ^{xm} ^{xn} ^{xo} ^{xp} ^{xq} ^{xr} ^{xs} ^{xt} ^{xu} ^{xv} ^{xw} ^{xx} ^{xy} ^{xz} ^{ya} ^{yb} ^{yc} ^{yd} ^{ye} ^{yf} ^{yg} ^{yh} ^{yi} ^{yj} ^{yk} ^{yl} ^{ym} ^{yn} ^{yo} ^{yp} ^{yq} ^{yr} ^{ys} ^{yt} ^{yu} ^{yv} ^{yw} ^{yx} ^{yy} ^{yz} ^{za} ^{zb} ^{zc} ^{zd} ^{ze} ^{zf} ^{zg} ^{zh} ^{zi} ^{zj} ^{zk} ^{zl} ^{zm} ^{zn} ^{zo} ^{zp} ^{zq} ^{zr} ^{zs} ^{zt} ^{zu} ^{zv} ^{zw} ^{zx} ^{zy} ^{zz}

interdicta hujus canonis auctoritate compellantur, ad hoc alio etiam in ecclesiis magis assiduos, alio permissu idoneo deputando. Et nihilominus professum secularium, ac specialiter prolata sententia in eisdem locis omnicareat robore firmitatis. Qui vero premissas inhibitiones animo petulant contempserit, preter processum ordinarium & deputatorum à ipso, divine ultionis & nostræ potestatis acrimoniam sustineat, donec suam confessi reatum à similibus firmitate proposito deliberaverint abstinere.

CAP. III.

Præmissis litterarum, qui clerici collectas, tallias & onera antiqua & ex antiqua consuetudine, que talibus consistunt.

Beneficium VIII.

Clerici à laicos inestros oppido tradit amiquitas, quod & presentium experientia temporum manifeste declarat, dum suis finibus non contenti niuntur, verum, ad illicita frena relaxant, nec prudenter attendunt, quam sit eis in clericis, ecclesiasticæ perfectionis bona interdita potestas, ecclesiarum prælati, ecclesiasticisque personis regularibus & secularibus imponant onera gravia, ipsosque talliant, & eis collectas imponunt, ab ipsis suorum proventuum vel bonorum undam, decimam seu vicissimam, vel quamvis aliam portionem aut quorundam exigunt & extorqueunt, eorumque dignitatem & utilitatem subvertunt, & que ad illorum ditionem & quod dolentes & referimus non manifestantur prælati, ecclesiasticæque personæ, trepidant ubi trepidandum non est, transitoriam pacem merentes, plus imentes majestatem temporalem offendunt, quam eternam, alium abusus non tam temerariè, quam impiovide acquiescunt, sedis Apostolicæ auctoritatis licentia non obtenta.

Præmissis litterarum, qui clerici collectas, tallias & onera antiqua & ex antiqua consuetudine, que talibus consistunt.

Præmissis litterarum, qui clerici collectas, tallias & onera antiqua & ex antiqua consuetudine, que talibus consistunt.

Præmissis litterarum, qui clerici collectas, tallias & onera antiqua & ex antiqua consuetudine, que talibus consistunt.

civitarum, castrorum, seu quorumcumque locorum confitorum ubilibet, & quibus alii cujuscumque præsentia, conditionis, & status, qui talia impulerint, exegerint, vel receperint, aut apud ædes sacras deposita ecclesiarum vel ecclesiasticarum personarum ubilibet arretraverint, falsaverint, seu occupare præsumpserint, vel arretrari, falsari, aut occupari mandaverint, aut occupata, falsata, seu arretrata receperint: necnon omnes, qui scienter dederint in prædictis auxilium, consilium, vel favorem publicè vel occultè, eisdem sententiam excommunicationis incurrant. Universitates quoque, que in his culpabiles fuerint, ecclesiastico supplicium interdictio. Prælati & personis ecclesiasticis prædictis in virtute obedientiæ, & sub depositionis potestatis districtè mandantes, ut talibus absque expressa licentia dictæ sedis nulloatenus acquiescant: quodque prætextu cujuscumque obligationis, promissionis, & confessionis, & sacrum hæcenus vel faciendam in antea, priusquam hujusmodi constitutio, prohibitio, seu præceptum ad notitiam ipsorum pervenerint, nihil solvant, nec supra dicta secularia quovomodo recipiant. Et si solverint, vel prædicti receperint, in excommunicationis sententiam incidant ipso facto. A prædictis autem excommunicationis et interdicti sententis nullus absolvi valeat (præterquam in mortis articulo) absque sedis Apostolicæ auctoritate & licentia specialiter. Cum nostræ intentionis extilat tam horrendum secularium potestatum abulum nullatenus sub dissimulatione transire.

Omnia privilegia derogantia hujus constitutioni, cassat & irritat.

Non obstantibus quibuscumque privilegiis sub quibuscumque tenoribus, formis, seu modis, aut verborum conceptione concessis Imperatoribus, Regibus & aliis supra dictis, que contra præmissa in nullo volumus alicui vel aliquibus suffragari.

CAP. IV.

Execrati sunt, qui impediunt super causis, que ad forum ecclesiasticum de jure vel de consuetudine pertinent, litteras à sede Apostolica impetrant, vel super ipsi coram ordinariis vel delegatis ecclesiasticis litigant. Joan. And.

Idem.

Quoniam (ut intelleximus) quorundam justitiorum, ballivorum, judicumve secularium ac temporalium dominorum in quibusdam partibus presumptuosa temeritas sic excrevit, ut in terris eorum sive districtibus litteras Apostolicas impetrantes, vel ad iudicium ordinarios ecclesiasticos recurrentes, super causis negotiis, seu quæstionibus, que ratione personarum aut rerum de jure aut antiqua consuetudine ad forum ecclesiasticum pertinent, obtinere non possunt in eis per eorundem ordinarios iudices vel Apostolicas litteras iustitiæ complementum: quin potius super illis recurrere ad iudicium seculari, vel à lite, causa seu quæstione desistere compelluntur. Nos iustitiam nostram & ecclesiæ ipsorum nolentes negligere, qui alios in sua iustitia confitemur: statim districtius inhibendo, ne quis imperatores litterarum nostrarum, vel alios in foro ecclesiastico delegato seu ordinario litigantes, seu litigare volentes, sive ambæ partes hoc voluerint, sive una super causis ecclesiasticis, sive que ad forum ecclesiasticum ratione personarum, negotiorum, vel rerum de jure vel de antiqua consuetudine pertinere noscuntur, per se vel per alium ad desistendum, vel in foro seculari de quæstionibus hujusmodi litigandum per eorundem iudicium ecclesiasticorum vel impetrantium, aut litigantium, seu

a. Al. ffari. b. al. ffata. c. In mansi. legitur constanter: & concessimus. d. al. pervenerint. e. Quia sine illa causa, vide in e. licet. de foro comp. in antiq. Bari. in extra v. q. ad repr. in verb. denunciat.

volentium litigare, aut propinquorum ipsorum seu re-
rum illorum, aut ecclesiarum suarum etiam captionem,
modeste illis quibuscumque compellat seu compelli fa-
ciat vel procuret: nisi per se alioquin impediatur, quo minus
eorum iudicibus ecclesiasticis, delegatis seu ordinariis
quiescentes de causis, que (ut premissum est) ad cogni-
tionem pertinent eorumdem, possint libere iustitiam ob-
tinere: nec ad pradiata faciendam det auxilium, consilium,
vel favorem. Si quis vero contra presumpserit, excom-
municacioni se ipso facto noverit subiacere: à qua (nisi
tam iudici, cuius cognitio fuerit impedita, vel iurisdic-
tio usurpata, quam parti, que turbata in prosecutione fuerit
sui juris, de iniuria, damnis, expensis, & interese prius
per eundem integrè fuerit satisfactum) nullatenus ab-
solvatur.

CAP. V.

*Domini temporales prohibentes subditis, ne cum personis eccle-
sasticis contrahant, vel communis obsequia exhibeant, ipso facto
excommunicacionem incurunt. h. d. Domini.*

Idem.

Eos, qui temporale dominium obtinentes, suis sub-
ditis, ne prelati aut clerici, seu personis ecclesiasticis
quicquam vendant, aut emanent aliquid ab eisdem, ne-
que ipsi bladum molant, coquant panem, aut alia ob-
sequia exhibere presument, aliquando interdicitur (cum
alia in derogacionem libertatis ecclesiasticæ presuman-
tur) eo ipso excommunicacionis sententiæ decernimus
subiacere.

DE CLERICIS VEL MONACHI SECULARIBUS
NEGOCIIS SE IMMISCE-
ANT.

TITVLVS XXIV.

CAP. I.

*Capitulum super seculari, prelati audientiam legum vel phy-
sica, non includit parochiales ecclesiarum habentes, nisi sint plebanus
habentes sub se capellan, in quibus clerici perpetuo insinuantur. h. d.
Domini.*

Bonifacius VIII.

Statum & felices recordacionis Honorii Papæ
tertii prædecessoris nostri, quod Decanis, Archi-
diaconis, præpositis, plebanis, cantoribus, & aliis
clericis habentibus personatus, audire leges vel phy-

*a Vide Anst. consil. incip. factum super quo petito consil. &
Lapam allegat. q. incip. insperemus. b Vide D. d. & in pri-
mi Panormi in ca. non magis per. & in ca. fin. extr. ne clerici vel
monachi & licet. in cap. firmiter, extra, de summo. Trinitas. & fide
Catholica.*

cam interdicit, ad eos, qui parochiales ecclesias obtinent
noscuntur, pia memoris Clementis Papæ quædam præde-
cessoris nostri vestigia inhaerentes, declaramus prædictam
constitutionis oraculo ratione ecclesiarum plebanus
non extendi. Nisi eadem ecclesie fuerint plebanus sub
se capellas habentes, in quibus insinuantur clerici per-
petui, neque eunt ab ipsis absque causa rationabilis ex-
petiri.

CAP. II.

*Excommunicatus est ipso facto religiosus professus, habens in
meritis dimittens, vel ad quatuor, si iudicet, non aliter
veritas & prelati & conventus. Dilectissimi filii domini, vel
suis revertentes ad leges vel physicam salutem religiosi, finem
communicacionem incurunt. h. d. Dominicus.*

Idem.

Vt a periculosa religionis evagandi materia detur-
hatur, districtius inhihemus, ne de cetero aliquis
quacumque religionem tacite vel expresse professus, in
scholis vel alibi remere habitum religionis sue detinet
nec accedat ad quavis studia literarum, nisi à suo prela-
to cum consilio sui conventus vel majoris partis eorumdem
sibi eundi ad studium, licentia primitus sit concessa. Si
quis autem horum temerarius violenter extiterit, excom-
municacionis incurat sententiam ipso facto. Dilectissimi
quoque siue magistri, qui religiosos habere suo demerito
leges vel physicam audientes scienter docent, aut in labo-
ris suis presumpserint retinere, simili eo ipso hanc senten-
tia innodati.

CAP. III.

*Clerici in locis temporalis jurisdictionis sua sepe debent
contumisse delegati, ut veritate inquisita ipsorum ex parte, pro-
gulari non efficiatur, licet parva singulis referantur de d. d. d.
Trinitas.*

Idem.

Episcopus & seu quicumque alius prelati, vel clerici
iurisdictionem obtinentes temporalem, si homici-
dio aut alio maleficio ab aliquibus in jurisdictione sua
commisso, ballivo suo aut alii cuiuscumque dignitate
per hoc veritatem inquirent iustitia debet exequatur,
irregularis censuram non debet: quarevis inchoaverit
vel alius contra malefactores ad pecuniam laqueum per-
cesserit, iustitia mediantem. Nam licet clericis aut aliis
guinis agitare non liceat, eas tamen (cum parochiales
obtinere temporalem) debent & possunt necesse impo-
nitatis cessante aliis delegare.

*a Multa huius speculantis, vide per Calderonem consil. a
magistris. & per Abbatem consil. de. h. d. b. Præter d. d.
h. d. vide notata in ca. extr. extra. de excessu. p. d. & in
archiepiscopatu. de. & apertibus.*

FINIS.

SEXTI